

Energia odnawialna energią czystą i taną

Energia odnawialna stała się tematem bardzo popularnym oraz istotnym, bacząc na to jak czyste są źródła, z której pochodzą. Jak wspominałem w artykule opublikowanym w poprzednim wydaniu „Wieści Sokołowskich”, odnawialne źródła energii (OZE) nie emitują tyłu szkodliwych związków chemicznych co źródła konwencjonalne. W obliczu bardzo zanieczyszczonego powietrza w Polsce (według raportu szwajcarskiej platformy monitoringu powietrza IQAir z 2020 spośród 100 miast w Europie, w których oddycha się najbardziej zanieczyszczonym powietrzem, 29 leży w Polsce) oraz występowania zjawiska smogu, samorządy lokalne decydują się na wprowadzanie regulacji mających na celu ograniczenie emisji szkodliwych związków. Doskonałym przykładem jest uchwała antysmogowa przyjęta przez Sejmik Województwa Mazowieckiego, która wprowadza zasady dotyczące spalanych paliw w kotłach oraz przewidywanych wymagań co do eksploatowanych kotłów. Uchwała ta narzuca na obszarze województwa mazowieckiego do 31.12.2022 usunięcie kotłów na węgiel lub drewno, które nie spełniają wymogów co najmniej klasy 3 wg normy PN-EN 303-5:2012. Według uchwały antysmogowej do 31.12.2027r. należy dokonać wymiany wszystkich kotłów na węgiel lub drewno, które nie spełniają wymogów co najmniej dla klasy 5 przedstawionych w ww. normie.

W związku z tym zasadne jest stosowanie mniej emisyjnych źródeł ciepła, takich jak pompy ciepła i kotły na biomasę, które spełniają wyżej wymienione wymagania ze względu na swą niskoemisyjność. Ponadto, instalacje te są bardzo wydajne. Kotły na pellet osiągają sprawności oscylujące w granicach 90% i sprawność ta jest podobna do kotłów węglowych oraz kotłów gazowych. Kocioł na biomasę z automatycznym podajnikiem oraz sterowany za pomocą sterownika może pracować praktycznie bezobsługowo. Pompy ciepła pracują na innej zasadzie niż kotły na paliwa stałe lub gazowe, gdyż wykorzystują najczęściej energię elektryczną potrzebną do wytwarzania energii cieplnej z gruntu czy powietrza. Pompy te osiągają kilkukrotnie wyższe wskaźniki wydajności, co wpływa na ich coraz większą popularność. Tak jak w przypadku innych urządzeń OZE, pompy ciepła są całkowicie bezobsługowe. Wszelkie źródła OZE są nieemisyjne i łączenie rozwiązań takich jak instalacje fotowoltaiczne i pompy ciepła całkowicie eliminuje emisję nieczystości do atmosfery i zwiększa niezawodność energetyczną budynku. Po okresie zwrotu nakładów, poprzez

oszczędności na rachunkach za prąd i paliwo stałe, istnieje możliwość generowania energii całkowicie za darmo.

Zapewnienia środków na zamontowanie OZE w zamian za urządzenia grzewcze o dużej emisyjności jest jednak dużym problemem dla właścicieli gospodarstw domowych. W ciągu ostatnich lat zostały wprowadzone przez Samorząd Województwa Mazowieckiego (w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego) oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej instrumenty wsparcia mające na celu ograniczenie tego problemu i spopularyzowanie OZE wśród mieszkańców Mazowsza. Wykorzystywane przez Samorząd Województwa Mazowieckiego instrumenty mieszczą się w Osi priorytetowej IV „Przejdźcie na gospodarkę niskoemisyjną” w RPO WM 2014-2020. Wśród nich znajduje się wymienione w artykule z poprzedniego wydania Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii, a także dedykowane specjalnie w celu wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła Działanie 4.3.1, w ramach którego można zamontować kotły niskoemisyjne, w tym kocioł na biomasę oraz inne OZE takie jak pompa ciepła, instalacje fotowoltaiczne i kolektory słoneczne. Oba te działania są oparte na podobnych zasadach i maksymalna kwota dofinansowania to 80%. Działania te skierowane są przede wszystkim do jednostek samorządu terytorialnego, co powoduje, że osoby fizyczne mogą skorzystać ze wsparcia z regionalnych funduszy europejskich tylko w wyniku współpracy z Gminą. Istnieją również programy (działania) dla innego typu podmiotów, lecz ograniczają one możliwość udziału osób fizycznych.

Dlatego też przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOSiGW) zostały wprowadzone instrumenty przeznaczone wyłącznie dla osób fizycznych. Instrumentami tymi są programy Mój Prąd oraz Czyste Powietrze.

Program „Mój Prąd” skierowany jest do osób fizycznych, które zdecydowały się na przeprowadzenie inwestycji w instalacje fotowoltaiczne. Program ten jest powszechnie znany i obecnie zostało już złożonych 70 tysięcy wniosków o dotację w ramach tego programu. Oferuje on dofinansowanie do 50% kosztów kwalifikowanych, lecz nie więcej niż do 5 tys. zł. Obecnie trwa drugi nabór wniosków, które można składać w sposób elektroniczny. Nabór trwa do 18 grudnia br. lub do wyczerpania środków.

„Czyste Powietrze” jest programem skierowanym do osób zainteresowanych wymianą nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe lub zakup i montaż pompy ciepła na potrzeby grzewcze. Opcjonalne jest także wykonanie przedsięwzięć termomodernizacyjnych oraz zamontowanie instalacji fotowoltaicznej. Program ten jest dużo bardziej elastyczny dla

beneficjenta i proponuje kilka różnych sposobów, w który można wykonać modernizację źródła ciepła i budynku. NFOSiGW proponuje również gamę innych programów mających na celu dofinansowanie źródeł odnawialnych przedsiębiorców, gospodarstw rolnych czy kościelnych osób prawnych (np. parafii). Nabory do tych programów nie są prowadzone jednak w sposób ciągły jak w przypadku Mojego Prądu czy Czystego Powietrza, co daje gospodarstwom domowym stałą szansę sięgnięcia po dofinansowanie. Dużym plusem jest również możliwość łączenia tych dotacji dla osób fizycznych z podatkową ulgą termomodernizacyjną, dzięki, której można odzyskać nawet do 21% przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, w tym związanych z montażem OZE.

Programy dla osób fizycznych są dużo bardziej dostępne, jednak w przypadku działań prowadzonych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego są korzystniejsze finansowo, gdyż można pokryć dużo większą część kosztu inwestycji. Dlatego też istotne jest, aby śledzić poczynania władz lokalnych oraz zachęcanie ich do udziału w projektach OZE. Działania takie, jak w przypadku Gmin Przesmyki, Repki, Paprotnia i Korczew, które zrealizowały przy udziale funduszy europejskich projekt pn.: „Słoneczne Gminy Wschodniego Mazowsza – energia solarna energią przyszłości – etap II”, przyczyniają się do obopólnych korzyści – zarówno dla mieszkańców, jak i Gmin, którą zamieszkują.

Oprócz argumentów środowiskowych, związanych z ograniczeniem zanieczyszczenia powietrza, a także finansowych, dużym plusem przeprowadzania takich projektów jest zmiana postrzegania jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest gmina, na jednostkę dążącą do nowoczesności oraz zrównoważonego rozwoju. Wraz ze wzrostem ilości działań związanych z OZE wzrasta świadomość lokalnej społeczności nt. działań proekologicznych i prorozwojowych oraz wkład mieszkańców we wzrost dobrobytu całej społeczności. Dodatkowym argumentem jest wzrost bezpieczeństwa energetycznego w obrębie gminy, powiatu, jak i całego województwa, gdyż większe rozproszenie źródeł energii elektrycznej zwiększa możliwości jej generacji, zmniejsza straty na przesyłach, a także, w przypadku awarii sieci napowietrznych stosowanych na terenach wiejskich, zapewnia nieprzerwalność dostawy energii.

Można również dostrzec wpływ OZE na rynek pracy. Wraz ze wzrostem zapotrzebowania na usługi związane z projektowaniem oraz montażem OZE powstają nowe firmy oraz rośnie zatrudnienie w branży energetycznej. Rozwój tej gałęzi energetyki jest spowodowany głównie poprzez działalność prośrodowiskową Unii Europejskiej oraz wsparcie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną przez władze regionalne.

OZE z czasem mają coraz ważniejszy wpływ na życia każdego obywatela naszego kraju. Rozwój alternatywnych źródeł energii na poziomie regionalnym może przekuć się na wymierne rezultaty, szczególnie ekonomiczne, które obecnie są najważniejszym czynnikiem wpływającym na właścicieli instalacji OZE. W chwili obecnej istnieje paleta możliwości współfinansowania projektów związanych z montażem alternatywnych źródeł energii, które umożliwiają uzyskiwać takie rezultaty w bardzo krótkim czasie. Wiąże się to ze zmniejszeniem kosztów związanych z opałem i energią elektryczną, szczególnie przy okazji montażu urządzeń OZE produkujących zarówno energię ciepłą jak i elektryczną. Dużym plusem jest to, że wykorzystywanie OZE wychodzi naprzeciw wymaganiom sektora energetycznego oraz ochrony środowiska, co może okazać się złotym środkiem w przyszłości.

Oczywiście oprócz argumentów środowiskowych i ekonomicznych, ważne jest, aby OZE wpływały pozytywnie na jakość życia członków gospodarstw domowych. Przeważnie montaż urządzeń OZE powoduje odczuwalną poprawę jakości życia w związku z wykorzystaniem tego typu instalacji. Wiąże się to często z wymiarem pozaekonomicznym – poprzez samodzielną pracę urządzeń OZE, właściciele czują zwiększony komfort poprzez ich użytkowanie oraz oszczędność czasu. Być może jest to jedna z najbardziej niedocenianych zalet OZE. Zamiast regularnego dokładania opału do kotła, można skupić się na innych, bardziej przyjemnych zajęciach, szczególnie wśród seniorów, dla których ciągłe wędrówki do kotłowni mogą być uciążliwe. Reasumując, czyste źródła energii mogą być źródłem nie tylko energii, ale i zwiększonego bezpieczeństwa i komfortu życia!

Artykuł opracowany w związku z realizacją projektu pn.

**„Słoneczne Gminy Wschodniego Mazowsza - energia solarna energią przyszłości – etap II”
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata
2014-2020**

**Oś Priorytetowa IV Przejście na gospodarkę niskoemisyjną
Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii (OZE)**

Beneficjent: **GMINA PRZESMYKI**

Partnerzy: **Gminy Repki, Paprotnia, Korczew**

**Wójt Gminy
Andrzej Skolimowski**